

[Steffensen]

for den nærmeste fremtid vil kunne afholdes drøftelser med de vesttyske eksperter om løsningen af disse problemer.«

Det understreger yderligere, at vi har behov for at få assistance udefra, og at denne assistance også er etableret. Derfor vil jeg slutte med at sige: Danmark har gennem årene ført en konsekvent og restriktiv dumpningspolitik, og man kan vel nok sige, at det har skabt en vis respekt om Danmark internationalt. Vi har som det første land erkendt, at den gasammunition, som blev dumpet efter krigen, er et problem, som vi altså er ved at tage hånd om.

Sluttelig: skal vi komme til et positivt resultat på dette område, må alle kræfter stå sammen om at få problemet løst, og vi må have klare retningslinjer, efter hvilke det skal løses.

Forsvarsministeren (Engell):

I debatten har der været fokuseret på forskellige hovedspørgsmål, som jeg godt vil knytte et par enkelte kommentarer til, og jeg vil også godt kommentere det dagsordensfor-slag, som er fremsat af en kreds af partier.

Det, man har været inde på i debatten, har været spørgsmålet om Danmarks internationale miljøpolitiske troværdighed, det har været spørgsmålet om farligheden af den gasammunition, vi taler om, og endelig har der også været stillet spørgsmål fra flere sider, bl.a. af hr. Houe, om lovligheden af de ned-dumpninger af opfisket gasammunition, som finder sted. Det har også været rejst fra anden side i relation til de sikkerhedsbestem-melser, der har været fremme.

Jeg vil godt sige først og fremmest om det miljøpolitiske, spørgsmålet om vores troværdighed på dette område, hvor der har været forskellige synspunkter om, at den linje, der har været fulgt, ikke har styrket troværdighe-den, men tværtimod har virket i den modsat-te retning, at jeg deler ikke den opfattelse. For det første er sagen jo i forhold til gængse miljø-sager særegen ved, at gasammunitionen, hvad enten vi kan lide det eller ej, rent fak-tisk i dag befinder sig på bunden af Østersø-en og sågar i internationalt farvand – og det siger jeg især til fru Margrethe Auken på grund af de bemærkninger, hun gjorde ind-ledningsvis – og den udgør her efter den vi-den, vi har i dag, primært en risiko for de

fiskere, der måtte opfiske gasammunitionen. Vi har nogle særdeles væsentlige hensyn i denne sag, hensynet ikke alene til fiskerne, men så sandelig da også til forsvarets perso-nel og befolkningen på land.

For det andet er der ikke tegn på, at andre Østersølande følger en praksis, som adskiller sig væsentligt fra den danske, og denne prak-sis er heller ikke blevet anfægtet i de svar, som regeringen hidtil har modtaget fra andre Østersølande. Der er ikke på internationalt plan fra autoritative kilder fremsat nogen kritik af den danske holdning i denne sag, snarere tværtimod.

Det er rigtigt, som flere har understreget, at Danmark gennem årene har ført en konse-kvent og restriktiv dumpningspolitik, som internationalt har været med til at skabe re-spekt, og vi har også som det første land er-kendt, at den gasammunition, som blev dum-pet efter krigen, er et problem, og taget hånd om det, så efter min opfattelse vil dette sna-rere styrke vores position på dumpningsom-rådet end svække den.

Så har der været en række indlæg om far-ligheden af ammunitionen, og det er vel værd at understrege, at for det første er gas-sen i sig selv farlig. Lad være, at sennepsgas ikke dræber på stedet, men den påfører mere raffinerede lidelser. Jeg skal nok gøre op-mærksom på, at selv om der ikke hidtil er opfisket f.eks. nervegas i Østersøen eller i øvrigt fundet tegn på, at der overhovedet er dumpet nervegas i Østersøen, er det fra tysk side så sent som i deres skriftlige bemærk-ninger fra august i år påpeget, at man ved behandling af artillerigranater må kræve sær-lig opmærksomhed, da man her må regne med hele spektret af tysk gasammunition in-klusiv nervegas, og nervegas er som bekendt den farligste af alle krigsgasser, den kan trænge gennem huden og have dødelig vir-king i løbet af få øjeblikke, selv i meget små doser.

Jeg siger ikke, at der er nervegas i Østersø-en eller på Bornholm, men jeg må jo nok med udgangspunkt i nogle af de bemærknin-ger, der er faldet, spørge, om man virkelig er villig til at påtage sig ansvaret for, at der eventuelt skulle blive bragt nervegas i land, og for at sætte folk til at foretage indgreb i sådan noget ammunition.

For det andet er farligheden af nyopfisket gasammunition vurderet af forsvarets eksplo-